

РЕШЕНИЕ

№ 140

гр. Перник, 13.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК, ТРЕТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: БИСЕР ЦВ. ПЕТРОВ

Членове: КРИСТИАН Б. ПЕТРОВ
РОМАН Т. НИКОЛОВ

при участието на секретаря КАТЯ ХР. СТАНОЕВА
като разгледа докладваното от КРИСТИАН Б. ПЕТРОВ Въззивно гражданско дело № 20221700500109 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С решение № 260162/04.11.2021 г. по гр.д. № 241/2021 г. на РС – Радомир са осъдени „Радомир Метал Индъстрийз“ АД, „Радомир Метали“ АД, „Леяро Ковашки Машиностроителен Комплекс“ ЕООД и „Метал Трейд 666“ ЕООД да заплатят солидарно на Е.Г. сумата 15 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от професионално заболяване /***/, ведно със законната лихва върху главницата, от увреждането – *** до окончателното изплащане, както и сумата 84,81 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди от професионално заболяване /прием на медикаменти/, ведно със законната лихва върху тази сума, от увреждането – *** до окончателното изплащане. Съдът е отхвърлил иска за имуществени вреди за разликата над сумата от 84,81 лв. до пълния предявен размер от 3 324,81 лв. като неоснователен.

„Радомир - Метали“ АД е обжалвал решението в уважителната му част с искане за отмяната му, а искове бъдат отхвърлени изцяло. В жалбата се твърди, че първоинстанционното решение в обжалваната му част е необосновано и незаконосъобразно, тъй като „Радомир – Метали “ АД не следва да отговаря заедно с останалите ответници, доколкото от СМЕ и писмените доказателства е видно, че субективните оплаквания от болестта са описани с давност 10 години преди хоспитализацията през ***, а ищецът е полагал труд в дружеството от *** до ***, алтернативно, счита, че отговорността на

дружеството следва да бъде намалена с оглед на това обстоятелство.

„Радомир Метал Индъстрийз“ АД е обжалвал решението в уважителната му част като възразява се, че съдът е определил неправилно размера на обезщетението в противоречие с принципа за справедливост.

„Метал Трейд 666“ ЕООД също е обжалвал решението в уважителната му част за заплащане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, причинени от професионално заболяване. Твърди, че при определяне на дължимия се размер за неим. вреди, съдът не е съобразил събраните доказателства по делото и установената трайна съдебна практика. Възразява се, че съдът е следвало да определи солидарно дължимото от работодателите обезщетение след приспадане на изплатените суми на ищеца въз основа на общественото осигуряване. В заключение се иска отмяна на решението и постановяване на ново, с което да бъдат отхвърлени изцяло предявените иски, алтернативно се иска намаляване на присъденото обезщетение.

„Леяро Ковашки Машиностроителен Комплекс“ ЕООД е обжалвал решението в уважителната му част за заплащане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, причинени от професионално заболяване. Сочи се, че съдът не е установил по безспорен начин поотделно за всеки работодател причинно-следствената връзка с конкретните условия на труд и настъпилото професионално заболяване. Поради това неправилно съдът е приел, че и дружеството работодател следва да отговаря за претърпените имуществени и неимуществени вреди от ищеца. Анализира доказателствата по делото в подкрепа на възраженията си, като в заключение иска отмяна на първоинстанционното решение в обжалваната част и постановяване на ново, с което да бъдат отхвърлени изцяло предявените иски.

Въззиваемият Е.Г. излага подробни съображения за неоснователност на жалбите, включително счита доводите в жалбата за липсата на доказателства за проявни форми на проф. заболяване, когато ищецът е бил работник в Радомир - Метали АД за преклудирани по см. на чл. 266 ГПК, а по същество – за неоснователни. Излага подробни доводи в подкрепа на извода на съда за дължимост на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, като счита същите за правилно определени и доказани. Сочи, че съдът е определил размера на неимуществените вреди в съответствие с разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД. Счита първоинстанционното решение за правилно и законосъобразно, поради което същото следва да бъде потвърдено в обжалваната му част.

Пернишкият окръжен съд намира при извършената по реда на чл. 269, изр. 1 ГПК служебна проверка, че обжалваното решение е валидно и допустимо – в обжалваната му част.

Съдът с оглед предмета на въззивното производство, очертан от въззивната жалба, доказателствата по делото и доводите на страните, намира от фактическа и правна страна следното:

Установява се от събраните доказателства, че от *** до *** ищецът е работил общо

30 г. 02 м. 09 дни на длъжност "****" и "****" при ответните дружества и техните праводатели.

С Протокол № *** на НОИ - ТП гр.*** за извършено проучване за професионална болест са отразени рисковите фактори, при които е работил ищецът в ответните дружества при условията на II -ра категория труд, а именно: основен рисков фактор – смесени минерални прахове-кварц и силикати. Основаната трудова дейност на ищеца като „****“ е продължила 30 г. 02 м. и 09 дни и е преминала на едно и също място, въпреки, че предприятието многократно е сменяло наименованието си и правната си форма.

С Експертно решение № *** от *** на ТЕЛК за УБМБАЛ "****" ЕАД на ищеца е признато професионално заболяване: *** като са му определени 50 % т. н. работоспособност, от които 50 % поради професионално заболяване и 30 % поради общо заболяване със срок на % на намелена работоспособност и степен на увреждане - три години. В мотивите е посочено, че се приема професионален характер на болестта, причинена от смесени минерални прахове (леярска пневмокониоза), с мотиви: продължителен трудов стаж /над 30 г. / в рисково производство - *** и *** в леяроковашки машиностроителен комплекс. Идентифицирана е опасност от прах на работното място с риск от първа степен. При системна формовъчна дейност, с продължителна експозиция, опасностите със стойности близки до нормата или малко над нея имат кумулативен ефект с неблагоприятно въздействие върху здравето. Налице е клиничко - Ръо данни за ***, потвърждаващи *** у освидетелстваното лице. Видно от официалното удостоверяване върху експертното решение е извършено отбелязване от компетентния за това орган - РЗИ – РКМЕ – гр. ***, че същото е влязло в сила на ***, а освен това факт не е бил и спорен между страните по настоящото дело. В този смисъл вече установеното с влязло в сила решение на ТЕЛК за професионалния характер на заболяванията на ищеца и причинната връзка между тях и условията на труд при работата му при ответниците, не подлежат на повторно установяване в настоящото производство.

Неоснователни са възраженията на жалбоподателя „Радомир - Метали“ АД, че не е установено наличието на причинна връзка между работата в това дружество и заболяването на ищеца. По силата на чл. 13, ал.3 от Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести, влезлите в сила експертни решения на експертните комисии по професионални болести са задължителни за всички лица, органи и организации в страната. Т.е. влязлото в сила решение на ТЕЛК като официален удостоверителен документ за установените в него факти, установява и наличието на причинна връзка между работата на ищцата в ответното дружество и констатираното професионално заболяване. В решението на ТЕЛК е посочено, че е документиран професионален риск при над 30 години трудов стаж в рисково производство на длъжността – *** и *** на едно и също място с продължителна експозиция на смесени минерални прахове (***), т.е. от решението се установява наличие на причинна връзка между работата на ищеца и при ответника „Радомир - Метали“ АД и заболяването му. Наличието на причинна връзка се установява и от горепосочения Протокол за извършено проучване на

професионална болест. Този протокол се съставя в рамките на процедурата по установяване на професионално заболяване. Крайният акт, който се постановява в това производство е решението на ТЕЛК. Предвид изложените по-горе съображения, че е налице влязло в сила решение на ТЕЛК относно професионалния характер на заболяванията на ищеца, то и съдът намира, че по делото е установена и причинната връзка между работната среда и професионалното заболяване. Протоколът съдържа констатации относно вредностите, на които е бил изложен ищецът при работата му и в дружеството „Радомир - Метали“ АД, като в същия изрично е посочено, че е установено наличието на рискови фактори в работната среда, свързани със съобщеното заболяване. Протоколът е съставен в производството по проучване на професионалното заболяване по чл. 6 от горната Наредба, то предвид разпоредбата на чл. 6, ал. 5 от Наредбата при проучването е могъл да присъства представител и на осигурителя „Радомир - Метали“ АД и последното дружество по реда на ал.5 на чл. 6 е могло в това производство да ангажира всичките си доказателства и да направи евентуални възражения с оглед констатациите относно факторите на работната среда и трудовия процес. Същевременно по делото е приложена и производствена характеристика, в която е описан работният процес и вредностите на които е изложен работникът при изпълнение на задълженията му. Тази характеристика е съставена от длъжностни лица в дружеството – жалбоподател „Радомир - Метали“ АД и съответно констатациите относно рисковите фактори на работната среда са направени като са взети предвид условията при този работодател. Този документ съставлява доказателство за отразените в него обстоятелства. Ето защо в настоящия исков процес не може да се контролира законосъобразността и правилността по същество на медицинските изводи по процесното ЕР и протокол, което е задължително и за гражданския съд съгласно чл. 113, ал. 3 ЗЗ, вкл. и в медицинската си част. Тези медицински изводи не могат да се проверяват от изслушаната в първоинстанционното производство съдебно – медицинска експертиза (СМЕ), но независимо от това – същата категорично ги потвърждава и детайлизира.

Обстоятелството, че ищецът е работил при други и различни работодатели не е основание за освобождаване на ответниците и в частност ответника „Радомир - Метали“ АД от отговорност. Съгласно [чл. 53 ЗЗД](#) когато вредата е причинена от неколцина, те отговарят солидарно за причинените вреди. Както се посочи в Протокол № *** на НОИ - ТП гр.*** е документирано начало на работа в рисково производство още от 1988 г., което означава, че заболяването е причинено от рисковите фактори, при които е работил ищецът с продължителна експозиция на смесени минерални прахове (***), съществуващи при всеки един от ответните дружества и не може да се изключи отговорността на ответника „Радомир - Метали“ АД, при когото ищецът е работил от *** до ***. Обстоятелството, че с издаденото ЕР на ТЕЛК, считано от *** са признати професионални заболявания на ищеца, а същевременно трудовото правоотношение на ищцата с ответника „Радомир - Метали“ АД е прекратено в предходен момент - считано от ***, не променя извода за ангажиране отговорността и на ответника „Радомир - Метали“ АД. Това е така, защото при професионалното заболяване за разлика от трудовата злополука, видно и от съпоставката на чл. 56 и чл. 55 КСО, не се изисква увреждането (инвалидизирането в конкретния случай) да

е констатирано в срока на действие на трудовото правоотношение. Професионалната болест не изключва изискването за наличието на причинна връзка на увреждането с работата по трудовото правоотношение, но връзката е функционална - между изпълняваната работа при съответните условия на труд и увреждането на здравето на работника вследствие на тази работа, като увреждането може да се констатира и в последващ трудовото правоотношение момент. Но важното е, че заболяванията на ищеца са получени вследствие работа в среда свързана с продължителна експозиция на смесени минерални прахове-кварц и силикати, каквито условия на труд са съществували по време на изпълнение на трудовите му задължения и в ответното дружество "Радомир - Метали" АД, поради което възражението на "Радомир - Метали" АД в обратен смисъл е неоснователно.

С оглед изложеното въззивният съд приема за установени претърпените от ищеца неимуществени вреди в причинно - следствена връзка с установените професионални заболявания, признати за такива по надлежния ред с влязло в сила ЕР на компетентната ТЕЛК, с условията на труд упражняван от ищеца при ответните дружества.

При определяне размера на обезщетението съгласно [чл. 52 от 33Д](#), въззивният съд взе предвид освен гласните доказателства относно множеството ограничения, които е следвало да изтърпи ищецът и необходимостта да продължи да ги търпи и за в бъдеще, така и вида на професионалните заболявания, описани от медицинската експертиза, водещи до суха дразнеща кашлица, стягане в гръдния кош, задух без цианоза, лесна умора при умерени до леки физически усилия, като възможно е стационариране на белодробната фиброза. При вметнати бактериални инфекции е възможно инфламиране на бронхиектазиите и прогресиращ ход на процесното белодробно заболяване, като необратимостта на заболяването води до психоемоционален дискомфорт, предвид необходимостта от спазване на профилактичен режим в ежедневието. Необходимо е санаториално лечение 1-2 пъти в годината. Още и периодът, за който се присъждат обезщетенията, като до този момент други не са били определяни и обществено – икономическите условия в страната; неблагоприятната прогноза на професионалната болест – заболяването има хроничен, необратим ход на протичане и трайно лечение и пълно излекуване не е възможно; активната работоспособна възраст на ищеца със сравнително рано настъпилото ограничаване на работоспособността, както и определените проценти трайна неработоспособност. При съвкупната преценка на тези обективни обстоятелства въззивният съд приема, че справедливият по смисъла на чл. 52 33Д паричен еквивалент на претърпените от ищеца неимуществени вреди е в размер на 15 000 лв. С оглед на това размерът и обхватът на присъденото от първоинстанционния съд обезщетение за неимуществени вреди от 15 000 лв. съответства на принципа за справедливост по чл. 52 33Д, и критериите по ППВС № 4/23.12.1968 г. и с конкретно посочените по-горе характер и степен на негативните последици от професионалното заболяване, поради което оплакването в жалбите, че размерът на обезщетението е завишен е неоснователно.

Неоснователно възражението, че съдът е следвало да определи солидарно дължимото от работодателите обезщетение за неим. вреди след приспадане на изплатените суми на

ищеца въз основа на общественото осигуряване. Нормата на чл. 200, ал. 3 от КТ има приложение и то е свързано със задължението на работодателя да обезщети една друга имуществена вреда /каквато в случая не се претендира/ - изразяваща се в разликата между пропуснатото по-високо възнаграждение и полученото обезщетение за временна нетрудоспособност или пенсия. Само в този случай неприспадането на сумата би довело до двойно плащане и съответно до неоснователно обогатяване, тъй като само между тези величини има причинно-следствена връзка. Обезщетението за неимуществени вреди компенсира причинените болки и страдания чрез предоставяне на други блага, но няма връзка с обезщетението по общественото осигуряване, което компенсира загубата на трудовото възнаграждение, представляваща имуществена вреда от вида на пропуснатата полза. Получаването на двете обезщетения - за неимуществени вреди по чл. 200 КТ и обезщетението от общественото осигуряване, компенсиращо загубата на трудовото възнаграждение, не е двойно плащане и не води до неоснователно обогатяване, а напротив до пълно и справедливо обезщетение на причинените видове вреди. В този смисъл е и установена съдебна практика на ВКС /Решение № 54 от 23.04.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3649/2018 г., III г. о., Решение № 741 от 30.12.2010 г. на ВКС по гр. д. № 143/2010 г., III г. о., и др./.

С оглед изискванията на чл. 269, изр. 2 ГПК в жалбите липсват конкретни възражения и оплаквания срещу размера на присъдените на ищеца имуществени вреди на обща стойност 84. 81 лв., поради което въззивният съд не дължи служебна проверка на различни от сочените основания за неправилност на решението по иска за имуществени вреди.

С решението си РС е достигнал до идентични правни изводи и краен резултат с тези на въззивния съд и следва да бъде потвърдено, включително и в частта за разноските, правилно разпределени между страните при спазване на правилата по чл. 78 ГПК. Въззивните жалби са неоснователни.

По разноските

С оглед резултата от обжалването, на жалбоподателите не се дължат разноски по въззивното производство.

Въззиваемият Е.Г. претендира и доказва разноски по въззивното производство 450 лв. – заплатено адв. възнаграждение (съгласно представения договор за правна защита, в който е отбелязано, че уговореното адв. възнаграждение от 450лв. е платено в брой изцяло, и списък по чл. 80 ГПК), които с оглед неоснователността на жалбите се дължат изцяло.

По изложените мотиви, Пернишкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260162/04.11.2021 г. по гр.д. № 241/2021 г. по описа

на Районен съд – Радомир.

ОСЪЖДА „Радомир Метал Индъстрийз“ АД, ЕИК 175115373, „Радомир Метали“ АД, ЕИК 113038265, „Леяро Ковашки Машиностроителен Комплекс“ ЕООД, ЕИК 203444749 и „Метал Трейд 666“ ЕООД, ЕИК 113580216, да заплатят на Е. П. Г., ЕГН ***** от ***, сумата 450 лв. – разноси по въззивното производство.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в 1-месечен срок от връчването на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____